

7. nodaļa

TOREIZ UN TAGAD!

Es esmu
Runcis Zābakos.

Es esmu burvis.
Man ir burvju nūjiņa.
Tu mani vari satikt
daudzās pasakās!

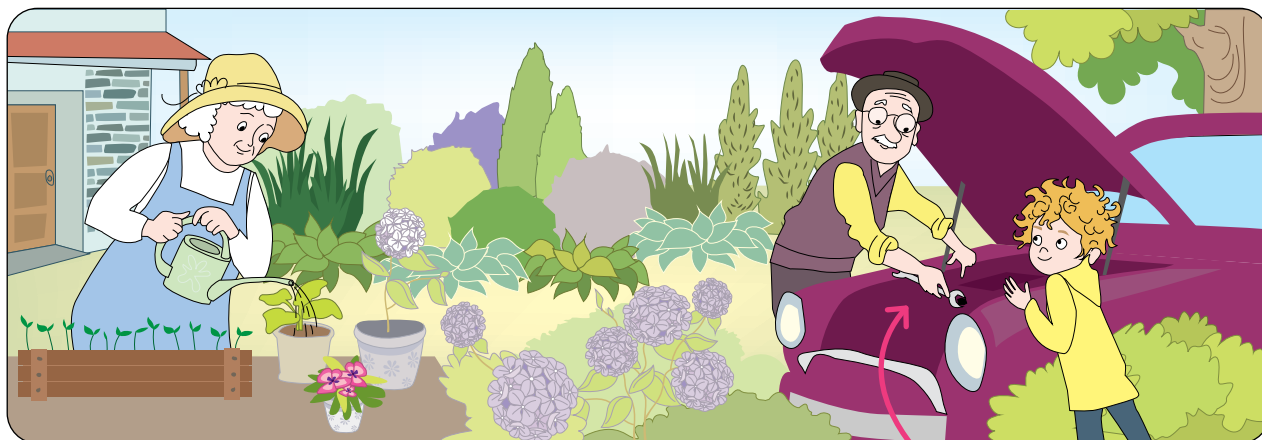
Es esmu Paulas
vecmāmiņa. Man patīk
adīt.

Es esmu Paulas
vectētiņš. Tā ir mūsu
istaba. Kas ir tavā
istabā?

7.1. Ciemos pie vecvecākiem

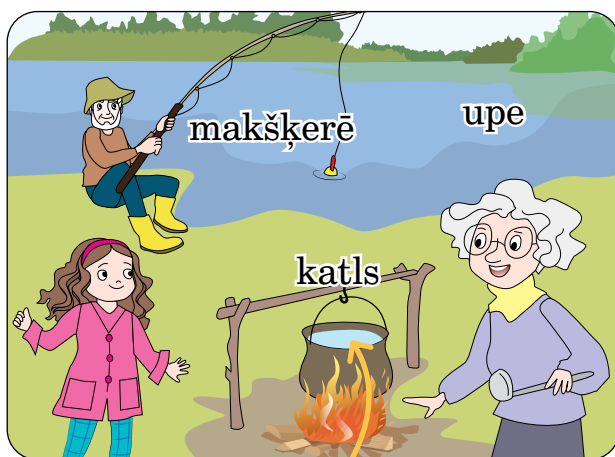

1. Klausies un atkārto! Rādi un nosauc! Stāsti, ko dara vecvecāki!

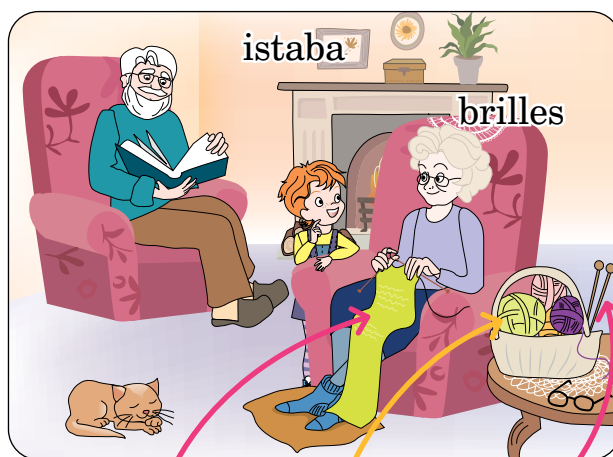

laista puķes

labo mašīnu

gatavo pusdienas

ada šalli kamols adāmadatas

lasa ziņas

2. Lasi un papildini teikumus!

Oto vecmāmiņa un vectēvs dzīvo Rīgā. Vecmāmiņu sauc Olga. Vectētiņu sauc Pēteris. Vecmāmiņai patīk dejot. Viņa arī nūjo un iet uz teātri. Vectētiņš interesējas par veciem pulksteniem. Pašlaik viņš lasa avīzi. Vakarā vecmāmiņa lasa pasakas Oto.

Oto vecmāmiņu sauc ...

Oto vectētiņu sauc ...

Oto vecvecāki dzīvo ...

Manu vecmāmiņu sauc ...

Manu vectētiņu sauc ...

Mani vecvecāki ...

3. Spēlē rotaļu! Parādi darbības!

Vai jūs zināt, vai jūs zināt,

Ko tas vectētiņš nu dar'?

Malku skalda, malku skalda,

To tas vectētiņš nu dar'.

Vai jūs zināt, vai jūs zināt,

Ko tā vecmāmiņa dar'?

Zeķi ada, zeķi ada,

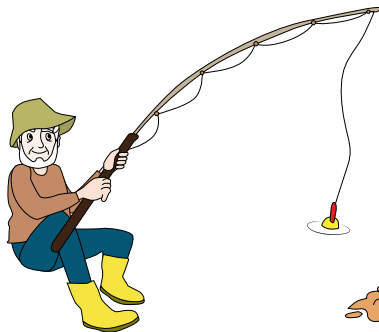
To tā vecmāmiņa dar'.

(Latviešu tautas rotaļdziesma)

putru vāra

makšķerē

zemi rok

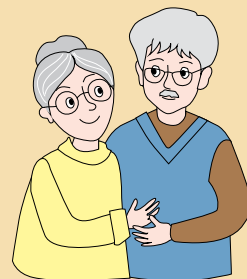
puķes laista

Iegaumē!

vectētiņš

vecmāmiņa

vecvecāki

Man **ir** vectētiņš.

Man **nav** vectētiņa.

Man **ir** vecmāmiņa.

Man **nav**
vecmāmiņas.

4. Lasi dzejoli un atbilde uz jautājumiem!

Jānis Peters

radi – vecāki,
vecvecāki, bērni,
mazbērni, brāļi,
māsas, brālēni,
māsīcas
aizies zemē –
nomirs

Radu raksti

Tava mamma ir tava mamma.
Mammas mamma ir vecmāmiņa.
Vecmāmiņai mammas vairs nav.
Visas mammas reiz aizies zemē.
Zeme ir mūsu visu mamma.

Kā sauc mammas mammu?

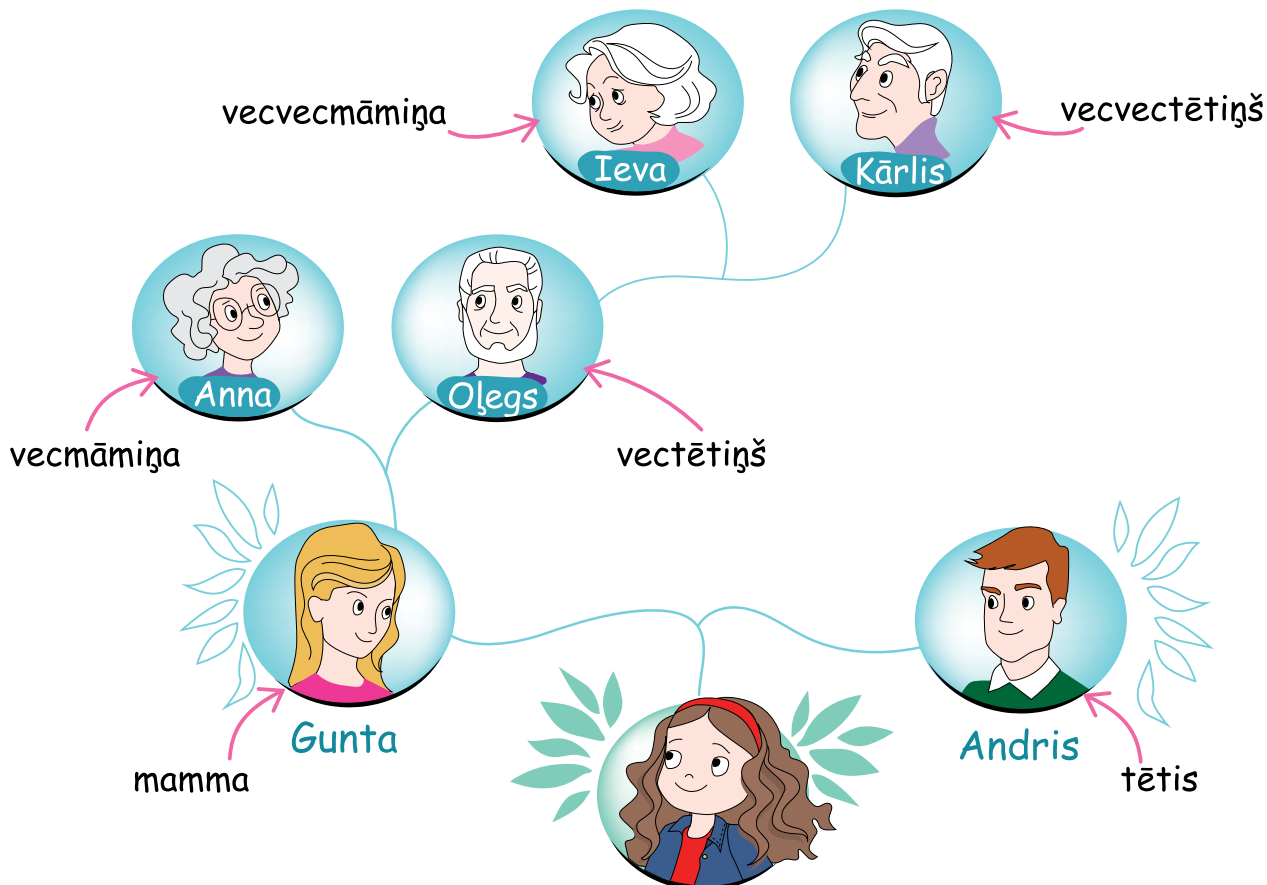
Kā sauc tēta mammu?

Kā sauc vecmāmiņas vai vectētiņa mammu?

Kā sauc tēta vai mammas tēti?

Kā sauc vectētiņa vai vecmāmiņas tēti?

5. Vēro Martas radu rakstus! Pastāsti par Martas radiem!

6. Lasi Roberta un Paulas sarunas! Pabeidz tās!

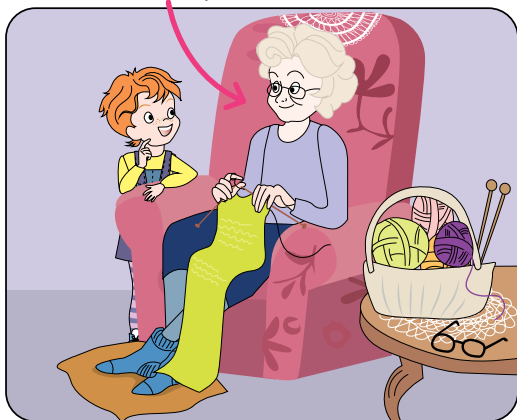

Es brīvdienās biju laukos pie vecvecākiem. Es palīdzēju **opim** labot mašīnu. Pēc tam mēs ar **omi** laistījām dārzu. Ārā bija ...

Es arī biju pie vecvecākiem. Viņi dzīvo Rīgā. Paskaties, **babiņa** man uzadīja jaunu šalli! Viņa arī man māca adīt. Šalle ir ...

babiņa

opis

7. Lasi dzejoli! Ko nosauc izceltie vārdi?

Anda Dēliņa

Vārdiņi

Acīte, memmīte, kukiņa, baba –
Sauc nu, kā gribi, – ikviena ir laba.

Vecītis, āpis, papulis, ģeds –
Mīļš ir ikviens – jaunāks vai vecs.

Jauku cilvēku pasaulē daudz,
Bet kā tu vismīlākos sauc? ...

Mīļš – mīļāks –
vismīlākais
Mīla – mīlāka –
vismīlākā

8. Kā tu sauc savus vecvecākus?

9. Noraksti burtnīcā dzejoļa otro pantu! Turpini to!

10. Klausies un atkārto! Rādi un nosauc, kas ir vecmāmiņas istabā!

Atceries!

Tas ir galds, skapis.

Tā ir vāze, lampas.

Tie ir aizkari.

Tās ir lampas.

Tas ir ...

Tā ir ...

Tie ir ...

Tās ir ...

pulkstenis ar dzeguzi

11. Lasi Paulas un vecmāmiņas sarunu!

Vecmāmiņ, kāpēc tavā mājā viss ir citādāk nekā pie mums?

Kā tu to domā?

Piemēram, manā mājā ir pavisam citāds pulkstenis nekā tev. Tev ir interesantāks – ar dzeguzi.

Tas tāpēc, meitiņ, ka mēs ar vectētiņu šeit dzīvojam daudzus gadus. Mēbeles un citas lietas mums ir pirktas jau sen. Tavā mājā viss ir jauns.

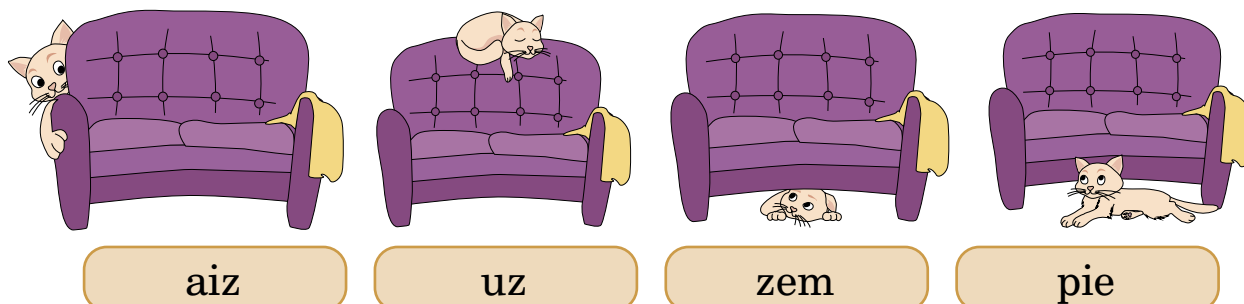

Tik un tā man patīk tava māja!

12. Papildini teikumu! Raksti burtnīcā!

Manā istabā ir

13. Paulas vecvecākiem ir kaķis Muris. Stāsti, kur atrodas Muris!

14. Stāsti par vecmāmiņas istabu!

Uz galda ir ...

Uz palodzes stāv ...

Pie sienas ir ...

Pie loga ir ...

Pie sienas stāv ...

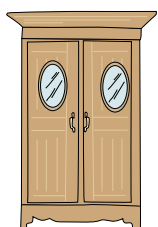
Pie griestiem ir ...

Aiz krāsns ir ...

Uz dīvāna guļ ...

15. Izvēlies kādu priekšmetu vecmāmiņas istabas zīmējumā! Stāsti, kāds tas ir, kur tas atrodas! Klasesbiedrs min.

liels

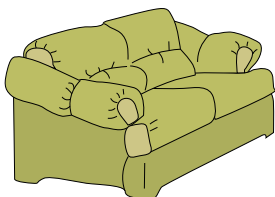
mazs

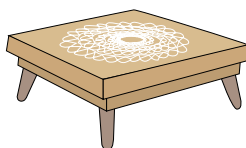
jauns

vecs

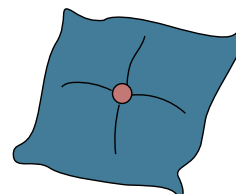
mīksts

ciets

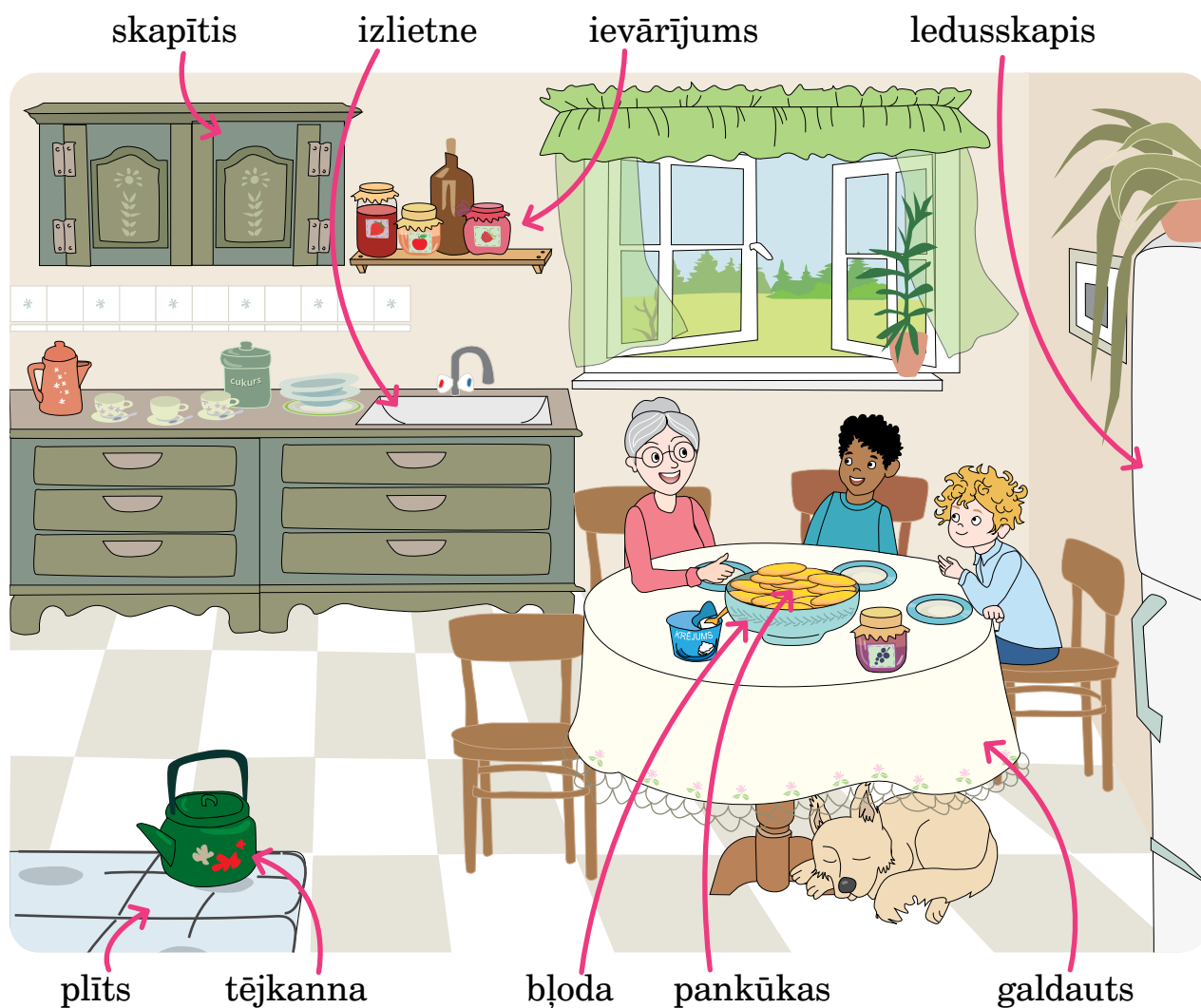

gaišs

tumšs

16. Klausies un atkārto! Rādi un nosauc!

17. Stāsti par attēlā redzamo!

Virtuvē ir Ap galdu ir Pie galda sēž Uz galda ir Zem galda Aiz loga ir Uz plaukta ir

18. Lasi teikumus un vēro attēlu! Vai apgalvojums ir pareizs? Ja nepareizs – izlabo!

P a r a u g s . Pie galda ir divi krēsli. Nē, pie galda ir četri krēsli.

Pie loga ir balti aizkari.

Skapītis un izlietne ir pie loga.

Ledusskapis ir pelēkā krāsā.

Mēbeles ir zaļā krāsā.

Uz galda ir šķīvji.

Virtuvē ir plīts.

Tējkanna ir balta.

Zem galda guļ suns.

Aiz loga ir mežs.

Uz ledusskapja ir puķes.

19. Lasiet vecmāmiņas, Roberta un Oto sarunu lomās!

– Kā iet skolā? – jautā vecmāmiņa.

– Labi! – atbild Roberts.

– Kādas atzīmes saņēmāt? – interesējas vecmāmiņa.

– Mums nav atzīmju, – skaidro Oto.

– Jauki! Nevajadzēs raudāt par divniekiem! – smejas vecmāmiņa.

– Omīt! Vai jums lika atzīmes? – jautā Oto.

– Jā! Vislabākā atzīme bija piecinieks. Vissliktākā atzīme bija divnieks. – atbild vecmāmiņa.

– Kuras stundas jums patīk? – turpina vecmāmiņa.

– Datorika! – vienā balsī sauc zēni.

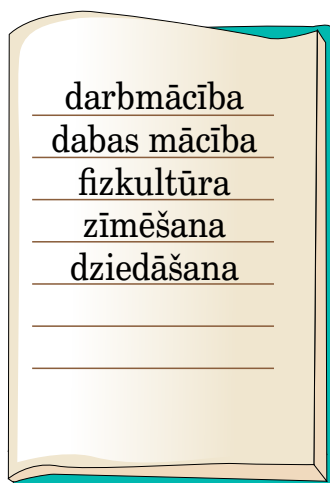
Ko tu stāstītu vecmāmiņai? Ko māca skolā?

20. Lasi mācību priekšmetu nosaukumus!

Kā šos mācību priekšmetus sauc tagad?

Paraugš.

Agrāk skolā bija
darbmācība,
bet tagad ir
dizains un
tehnoloģijas.

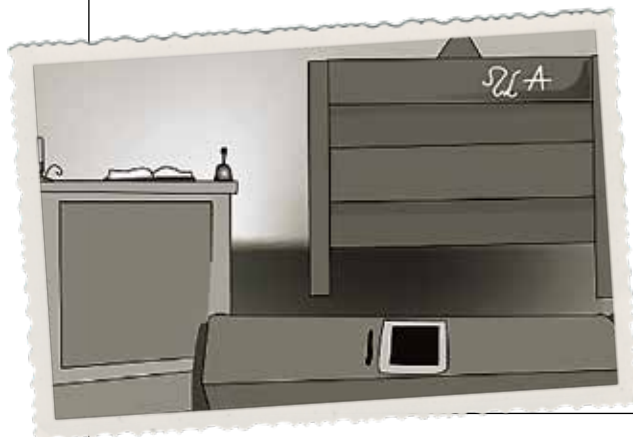

21. Vēro skolas fotogrāfijas vecmāmiņas un Roberta albumā! Kas kopīgs un kas atšķirīgs?

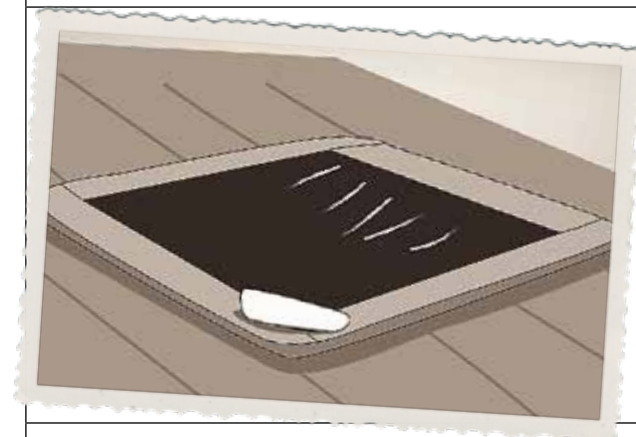

Vecmāmiņa

agrāk, senāk

rakstīja uz koka tāfeles

rakstīja ar krītu

rakstīja ar spalvaskātu un tinti

Roberts

tagad, mūsdienās

ir magnētiskā tāfele, interaktīvā tāfele, modernas mēbeles

strādā ar planšeti

raksta ar pildspalvu

22. Lasi dzejoli!

Anda Dēliņa

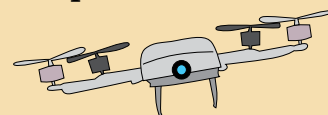
Pasakainie bērnības stāsti

Omīt, es zinu – kad tu biji maza,
Audzēji aitiņas, govīs un kazas,
Pazini putnus un zāļu tējas,
Rokdarbos mazotnē ieguvi spējas.

Bet, kad par omīti kļušu es,
Stāstīšu, ka man bija *planšete*,
TV ar pulti un lidojošs drons,
Vispār – plašs tehnikas diapazons.

Pastāsti, omīt, kad tu biji maza,
Tev taču arī bija omīte sava!
Ko tad par bērnību
stāstīja viņa?
Pastāsti senatnes
pasaciņu!

...
mazotnē – bērnībā
plašs tehnikas diapazons – daudz dažādu ierīču
senatne – sena pagātne
drons – bezpilota lidaparāts

Turpini teikumu!

Kad par omīti/opīti kļušu es, stāstīšu, ka man bija ...

23. Mājās lūdz vecākiem vai vecvecākiem pastāstīt savu bērnības stāstu!

Uzdod jautājumus:

Kas tavā bērnībā nebija, bet tagad ir?

Kas tavā bērnībā bija citādi nekā tagad?

24. Pastāsti klasē!

Manas vecmammās, vectēva bērnībā nebija ...

Manas mammās, tēta bērnībā bija ..., bet tagad ir ...

7.2. Ko stāsta pasakas un teikas?

1. Lasi tekstu!

D. Gabe

Vecmāmiņas pasakas

Iesprukt gultā –
ātri iegulties gultā
Rausis – mīklas
plācenis

Pasaka ir
izdomāts stāsts
par neticamiem
notikumiem.

Ai, šīs vecmāmiņas pasakas!
Mēs steidzamies vakarā drīzāk
iesprukt gultā, lai vecmāmiņa varētu
apsēsties blakus un stāstīt. Tikai
mazais brālis nosaka: “Šito pasaku es
jau zinu,” – un aizmieg.

Es arī to zinu, esmu dzirdējusi no
māmiņas un krustmātes, taču nevaru
beigt klausīties par apaļā rauša
piedzīvojumiem.

Vecmāmiņa stāsta katru reizi citādā balsī, un iznāk
pavisam cita pasaka.

Bet visvairāk patīk, kad vecmāmiņa aizmirst un es
varu viņai pateikt priekšā!

2. Stāsti par attēlu!

Izmanto!

Viņa lasa pasaku ...

Viņa lasa pasaku ...

Viņi ir ...

3. Apskati un pabeidz teikumus!

Pasakās bieži darbojas ...

Pasaku nosaukumus raksta ...

Pasaka **“Sarkangalvīte”**

Pasaka **“Trīs sivēntiņi”**

4. Lasi teikumus mainot balsi – bailīgi, dusmīgi, drosmīgi!

Baidies, es esmu dusmīgs vilks!

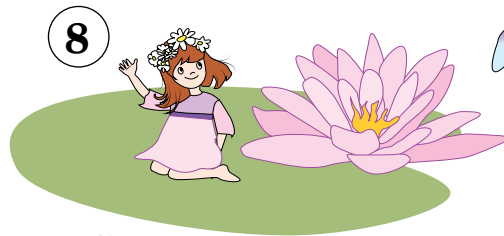
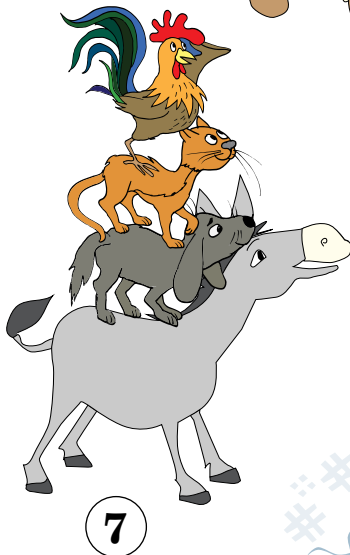
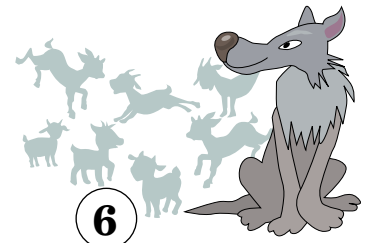
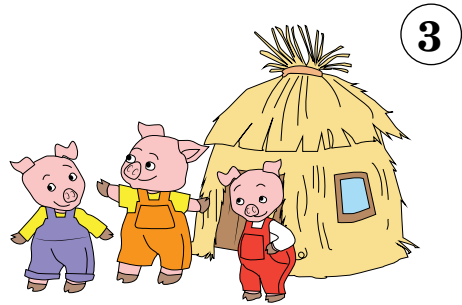
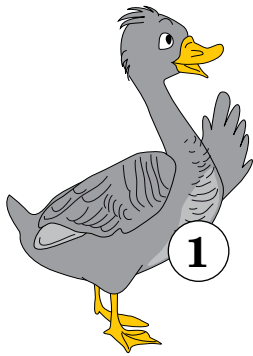
Ak, kā es baidos, es esmu ļoti bailīga aitiņa!

Es tevi tūlīt apēdīšu!

Nebaidies, es tevi izglābšu! Es jau nāku!

Glāb mani! Man tūlīt uzbruks pūķis!

5. Atrodi attēlam atbilstošo pasaku! Paskaidro, kā tu to saprati!

A “Vilks un septiņi kazlēni”

B “Sarkangalvīte”

C “Trīs sivēntiņi”

D “Īkstīte”

E “Neglītais pilēns”

F “Nāriņa”

G “Brēmenes muzikanti”

H “Vecīša cimdiņš”

I “Sprīdītis”

J “Sniegbaltīte un septiņi rūķīši”

6. Veidojiet klases plakātu “Mūsu klase un pasakas”!

1. Uzdodiet jautājumus viens otram!

Vai tev patīk pasakas?

Kura ir tava mīlākā pasaka?

Vai tu pats lasi pasakas?

Kas tev visbiežāk lasa priekšā pasakas?

Kura ir pēdējā pasaka, ko lasīji?

2. Atbildes īsi pierakstiet!

3. Stāstiet viens par otru pārējiem klasesbiedriem!

4. Veidojiet klases plakātu!

Jā, man patīk lasīt pasakas.

Nē, man nepatīk lasīt pasakas.

Mana mīlākā pasaka ir...

Man nav mīlākās pasakas.

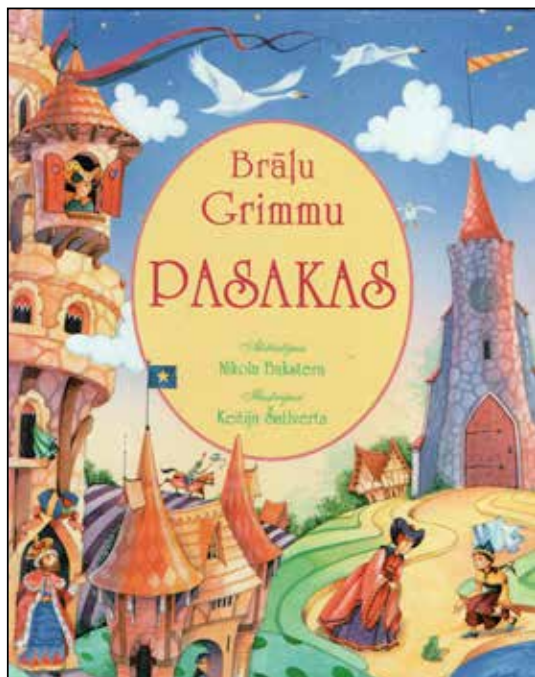
Es pats lasu pasakas.

Man pasakas priekšā lasa vecmāmiņa.

Pēdējā pasaka, ko lasīju ir...

**7. Apskati pasaku grāmatas vāku un satura rādītāju!
Kā tev liekas, kāpēc tie ir vajadzīgi? Savu atbildi
pasaki solabiedram. Tad izlasiet atgādni! Vai jūsu
teiktais sakrīt?**

	
SATURS	
	
Ansis un Grietiņa	6
Ērkšķrozīte	12
Varžu princis	18
Zvejnieks un viņa sieva	24
Kurpnieks un rūķiši	30
Brēmenes muzikanti	36
Sarkangalvīte	42
Sniegbaltīte un septiņi rūķiši	48

Grāmatas vāks

Uz **grāmatas vāka** parasti redzams grāmatas nosaukums, autors, zīmējums.

Grāmatas satura rādītājs

Grāmatas satura rādītājs ir atsevišķu grāmatas nodaļu saraksts ar lappusēm, kur tās var atrast. Satura rādītājs palīdz saprast grāmatas saturu un ātrāk atrast kādu konkrētu pasaku, stāstu vai nodaļu. Parasti grāmatas satura rādītājs ir grāmatas sākumā. To sauc arī īsāk – saturs.

Apskati attēlus un pabeidz teikumus!

Pasaku autori ir ...

Uz grāmatas vāka ir redzams ...

Grāmatā ir ...

Grāmatā pirmā pasaka ir ...

12. lpp ir pasaka ...

8. Viens no jums izvēlas kādu no dotajiem satura rādītājiem un izveido apgalvojumu par to. Otrs min par kuru grāmatu ir runa! Mainieties lomām!

SATURS I daļa	
1. Tie esam mēs!	9
1.1. Ko es zinu? Ko es protu?	18
2. Iepazīsimies!	19
2.1. Vai sēdēsim kopā?	20
2.2. Skolā mū gan ir jauki!	28
2.3. Ko es zinu? Ko es protu?	38
3. Gribu visu zināt...	39
3.1. Kāpēc rudeni krita lapas un ziemā snieg?	40
3.2. Kas notiek bēdīgākā?	50
3.3. Ko es zinu? Ko es protu?	60
4. Svētam rudeni...	61
4.1. Mārtiņdiens klāt!	62
4.2. Latvijai dzimšanas diena!	70
4.3. Ko es zinu? Ko es protu?	80
5. Gaisma laiks	81
5.1. Ceļā uz Ziemassvētkiem	82
5.2. Dāvināt prieku	92
5.3. Ko es zinu? Ko es protu?	103

II daļa	
Temati:	
Parunāsim par brīvdienām!	
• Brīvdienām vajadzīgs plāns.	
• Garšaičiai – nē!	
• Ko es zinu? Ko es protu?	
Toreiz un tagad...	
• Cienos pie vecvecākiem.	
• Ko stāsta teikas un pasakas?	
• Ko es zinu? Ko es protu?	
Pavasara piedzīvojumi	
• Ekskurcija uz ...	
• Dzīvnieku patvermē.	
• Ko es zinu? Ko es protu?	
Lecam vasarā!	
• Zaļā gar acīm...	
• Apeveicu tevi, māmī!	
• Ko es zinu? Ko es protu?	

Nodaļa "Pavasari" sākas 72. lpp. Kura grāmata tā ir?

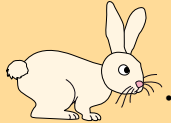
SATURS	
ES PATS	
KAS ES ESMU?	4
KĀDS ES ESMU? KO ES PROTU?	8
APĢĒRBS UN AKSESUĀRI	12
PROFESIJAS	18
NO RĪTA LĪDZ VAKARAM	
NO RĪTA	20
CEĻĀ	24
BĒRNDARZĀ	28
SKOLĀ	32
SPORTA ZĀLĒ UN STADIONĀ	34
VAKARĀ	40
PASAULE	
LAUKU SĒTĀ	44
ZOODARZĀ	48
MEŽĀ	52
PLĀVĀ UN DĀRZĀ	56
PIE BALTIJAS JŪRAS	60
UPES UN EZERI	64
ZIEMĀ	68
PAVASARĒ	72
VASARĀ	76
RUDENĒ	80
PASAULĒ	84
DENISĀ	88
TO DER ZINĀT	
MĒNEŠI UN DIENAS	92
PRIEVĀRCI	96
DARBĪBAS VĀRDI AR PRIEDĒKĻIEM	98
VĀRDU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS	99

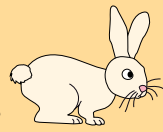
**9. Lasi! Izdomā pasakas nobeigumu un uzzīmē šo pasaku.
Pastāsti citiem!**

Ezis un zaķis

Es lasu pasaku par .

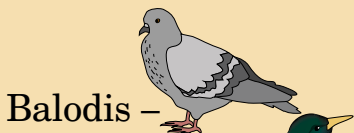
Pasakā vēl darbojas .

Pasakā ar strīdas, kurš ātrāk skrien. Viņi sarunā rīkot sacensības ...

**10. Strādāji pāri! Sadaliet lomas – balodis un strazds.
Lasiet pasaku lomās!**

Kā balodis mācījās ligzdu taisīt

Lasīt lomās –
iejusties pasakas
tēlā, atbilstoši lomai
lasīt tās tekstu.

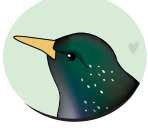
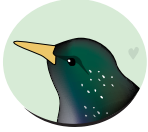
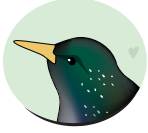

“Es nemāku ligzdu vīt. Lūdzu iemāci man!”

“Labi, iemācīšu! Mums ir vajadzīgi zari.”

“Te ir zari!”

	“Liekam vienu virs otra.”	
	“Ā, protu, protu!”	
	“Tiešām?”	
	“Jā, jā! Paldies!”	
	“Tad jau man te nav vairs ko darīt! Veiksmi!”	
	“Kā tur bija? Tomēr neprotu! Strazdiņ, nāc iemāci!”	
	“Liekam vienu zaru virs otra.”	
	“Ā, protu, protu!”	
	“Tiešām?”	
	“Jā, jā! Paldies!”	
	“Veiksmi!”	
	“Kā tur bija? Tomēr neprotu! Strazdiņ, nāc iemāci!”	
	“Nemācīšu gan. Tu visu laiku saki, ka proti. Tad arī taisi kā proti!”	

11. Raksti atbildes!

Kā sauc pasakas galvenos varoņus?

Ko balodis mācījās?

Kas balodim mācīja ligzdu vīt?

Vai balodis iemācījās ligzdu vīt?

12. Lasi tekstu un izvērtē, ko uzzināji!

Pasaka par balodi un strazdu
ir tautas pasaka. Tai nav zināms
autors.

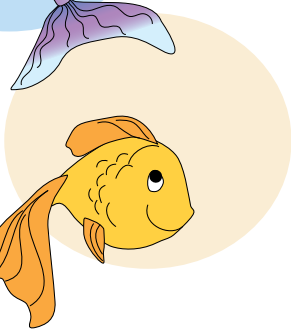
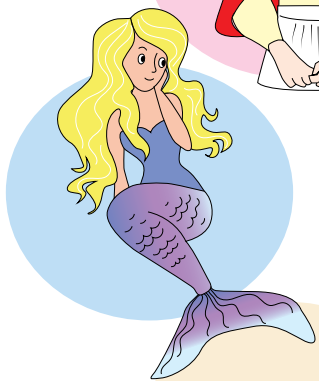
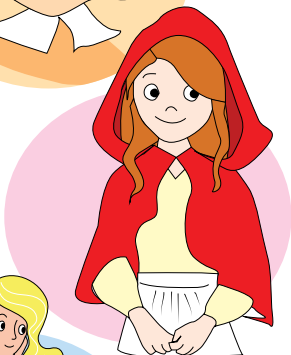
Slavens pasaku autors ir dāņu
rakstnieks Hanss Kristians Andersens.
Viņš ir pasaku “Mazā nāriņa”,
“Neglītais pīlēns”, “Sniega karaliene”
u.c. autors.

Brāļi Grimmi ir pasaku
“Sarkangalvīte”, “Ansītis un Grietiņa”,
“Pelnrušķīte”, “Sniegbaltīte” autori.

Pasakas raksta arī Latvijas
rakstnieki. Imants Ziedonis ir sarakstījis
“Krāsainās pasakas”. Anna Brigadere ir
sarakstījusi pasaku “Sprīdītis”. Kārlis
Skalbe ir sarakstījis pasakas “Kaķīša
dzirnavas”, “Pasaka par vērdu”.

Bieži pasakas izmanto arī animācijas
un mākslas filmās.

Piemēram, Hansa Kristiana
Andersena pasaka “Sniega karaliene”
ir izmantota animācijas filmā “Ledus
sirds”.

	uzzināju	neuzzināju
Kas ir tautas pasakas?		
Kas ir literārās pasakas?		
Cik pasaku ir pasaulē?		
Cik senas ir pasakas?		
Kas sarakstījis pasaku "Sniegbaltīte"?		
Vai arī Latvijā autori raksta pasakas?		
Kura ir pasaulē interesantākā pasaka?		

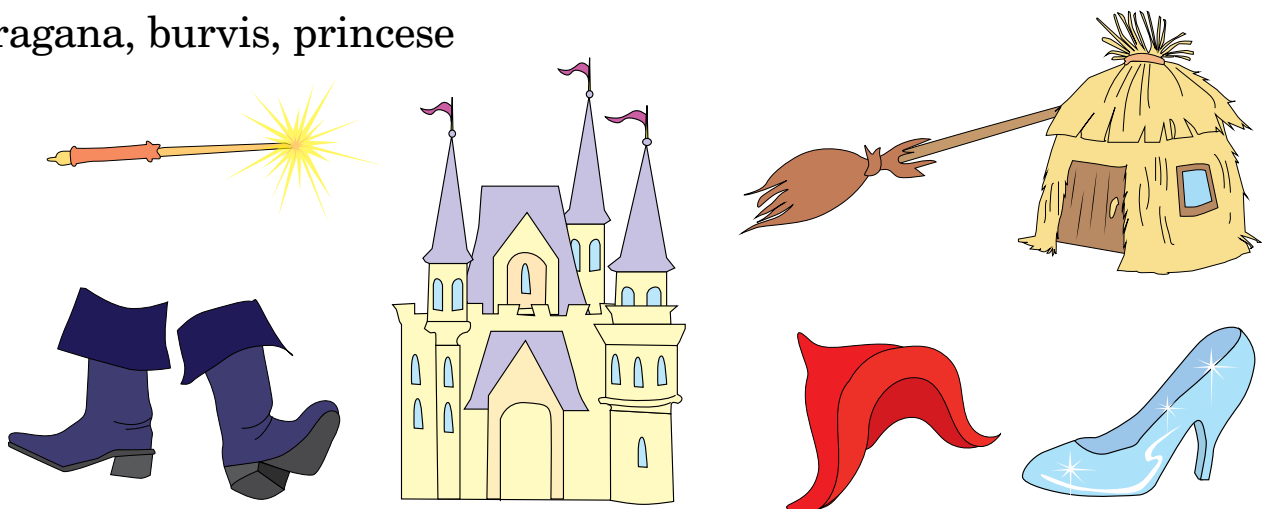
13. Atšifrē trūkstošo vārdu! Izmanto 12. uzdevumā sniegto informāciju.

B U R V J U J N
 M A Z Ā Ā I
 P Ī Ī
 R C Z Ā B A K O S
 R G V
 Z E L T A

14. Kam pieder? Izdomā un uzraksti! Teikumā vārdus lieto pareizā formā!

Kam	pieder	šis priekšmets?
Sprīdītim	pieder	lāpsta.

Runcis zābakos, Sarkangalvīte, Sivēntiņš, Pelnrušķīte, ragana, burvis, princese

15. Izveido jautājumus par attēlu! Izvēlies atbilstošu jautājamo vārdu! Par ko, tavuprāt, būs teika?

Jautājamie vārdi	Jautājuma teikums
Kas?	Ko dara vīrs?
Ko?	... cērt liepu?
Kur?	... ir lācis?
Kāds?	... cērt vīrs?
Ko dara?	... karalis?

Teika ir līdzīga pasakai. Teika skaidro kā kāda lieta, parādība cēlusies. Teikām tāpat kā tautas pasakām nav zināms autors.

**16. Klausies latviešu tautas teiku!
Lasi līdzi!**

Senāk visi koki prata runāt. Tie lūdza cilvēkus, lai viņus necērt. Kāds vīrs iegāja mežā un gribēja cirst liepu. Liepa sacīja: „Necērt mani, es tevi pārvērtīšu, par ko tu gribēsi!”

Vīrs teica: „Labi, tad pārvērt mani par kungu!”

Liepa viņu pārvērtā par kungu. Pēc kāda laika viņš atkal aizgāja uz mežu un gribēja cirst liepu. Viņa lūdza: „Es tevi pārvērtīšu par ko tu gribēsi!”

Vīrs teica: „Pārvērt mani par karali!»

Liepa viņu pārvērtā par karali. Bet drīz arī tas viņam bija par maz. Viņš aizgāja uz mežu, gribēja cirst liepu. Viņa lūdza: «Necērt mani! Es tevi pārvērtīšu, par ko tu gribēsi!”

Vīrs atteica: «Pārvērt mani par Dievu!»

Liepa teica: “Meties zemē, tad es pārvērtīšu.”

Vīrs nometās zemē, bet tai pašā brīdī viņš pārvērtās par lāci.

No tā laika Dievs vairs neļāva kokiem runāt.

http://www.pasakas.net/pasakas/latviesu-pasakas/latviesu_tautas_pasakas/l/liepa/

17. Izvēlies jautājumus, kuru atbildes var atrast teikā!

Raksti tos un atbildi!

Ko agrāk koki prata darīt?

Kādā valodā koki runāja?

Ko vīrs gribēja mežā darīt?

Par ko liepa pārvērtā vīru pirmajā reizē?

Kā izskatījās liepa?

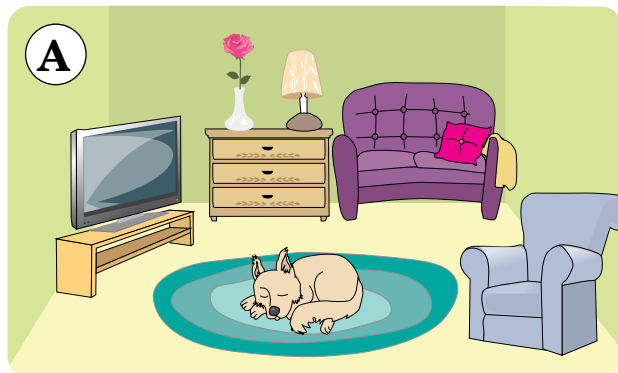
Ar ko apauga vīrs?

Kāpēc koki vairs nerunā?

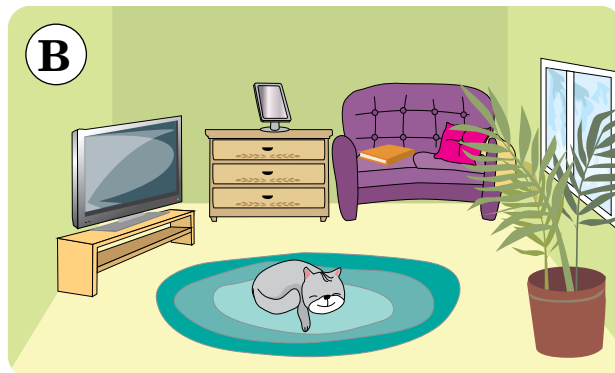

7.3. Ko es zinu? Ko es protu?

1. Salīdzini attēlus!

A attēlā uz kumodes ir ...

B attēlā uz kumodes ir ...

spogulis – nav
spoguļa

Izmanto

nav spoguļa, nav krēsla, nav puķes, nav
grāmatas, nav vāzes, nav lampas

2. Uzraksti savu vārdu vertikāli! Raksti vārdus par istabu, kuros ir tava vārda burti!

I O g s
T e l e v i z o r s
k u m O d e

4. Veido un raksti teikumus!

vecmāmiņa Mana mīļa. ir
sauc Olga. Vecmāmiņu
dejot. Viņai patīk
avīzes. lasa Vectēvs

5. Atšifrē pasaku nosaukumus!

P A E A L A N A R A U A Š A Ķ A Ī A T A E A
R E U E N E C E I E S E Z E Ā E B E A E K E O E S E
S I A I R I K I A I N I G I A I L I V I Ī I T I E I